

การดูแลตนเองเมื่อได้รับยาเคมีบำบัด

การดูแลตนเองเพื่อป้องกันการติดเชื้อ

1. การรักษาความสะอาดร่างกาย
2. ดื่มน้ำมาก ๆ
3. ล้างมือบ่อย ๆ ก่อนและหลังรับประทานอาหารและเข้าห้องน้ำ ทำความสะอาดปาก-ฟัน
4. หลีกเลี่ยงการอยู่ในที่ชุมชน/การใกล้ชิดบุคคลที่เป็นโรคติดต่อ
5. รับประทานอาหารปรุงสุกทุกครั้ง

การดูแลตนเองเมื่อมีผู้ป่วยมีภาวะเม็ดเลือดขาวต่ำ

1. รับประทานอาหารประเภทเนื้อสัตว์ ไข่ นม ผลไม้ที่มีเปลือกและต้องล้างให้สะอาด ผักใบเขียวที่ปรุงสุกแล้ว
2. พักผ่อนนอนวันละ 8 - 10 ชั่วโมง
3. ดื่มน้ำมากๆ วันละ 2 - 3 ลิตร
4. หลีกเลี่ยงการอยู่ใกล้บุคคลที่ติดเชื้อ
5. สังเกตอาการติดเชื้อ เช่น มีไข้สูง เจ็บคอ ปัสสาวะแสบขัด ต้องรีบมาพบแพทย์ทันที (โรงพยาบาลที่ใกล้บ้านที่สุด)

การดูแลตนเองเพื่อบรรเทาหรือป้องกันอาการคลื่นไส้ อาเจียน

1. ก่อนมารับยาทุกครั้งควรพักผ่อนให้เพียงพอ
2. รับประทานอาหารอ่อนย่อยง่าย ไม่มันหรือรสจัด
3. รับประทานครั้งละน้อย ๆ แต่บ่อยครั้ง และอย่าให้ท้องว่าง รับประทานอาหารเช้า ๆ กล้วยให้ละเอียด
4. เมื่อเริ่มคลื่นไส้หายใจเข้าออกลึกๆ
5. ถ้ามีอาการคลื่นไส้ อาเจียน ใช้ผลไม้รสเปรี้ยว น้ำผลไม้หรือน้ำจิง เพื่อบรรเทาอาการ

6. รับประทานยาแก้คลื่นไส้ อาเจียน

การดูแลตนเองเมื่อเกิดภาวะกล้ามเนื้ออ่อนแรงหรือชา

1. แห่มือและเท้าด้วยน้ำอุ่น เพื่อกระตุ้นการไหลเวียนอย่างน้อย 15 นาที (เช้า-เย็น)
2. หลีกเลี่ยงการจับของมีคม
3. บริหารมือและเท้าเพื่อป้องกันและบรรเทาอาการชา

การดูแลตนเองเมื่อมีอาการผมร่วง

1. ตัดผมให้สั้น ไม่ควรข้อมหรือตัดผม
2. ใช้แปรงหวีผมซี่ห่าง ๆ แปรงผมเบาๆ
3. ใช้แชมพูชนิดอ่อนสระผม
4. อาจใช้ผ้าโพกผม หรือใส่วิกที่เหมาะสม

การดูแลตนเองเมื่อมีอาการท้องผูก

1. ดื่มน้ำอุ่นเวลาตื่นนอนตอนเช้า ดื่มน้ำมากขึ้น
2. รับประทานอาหารที่มีเส้นใย เช่น ผัก ผลไม้ ธัญพืช
3. ออกกำลังกายทุกวัน เช่น เดินออกกำลังกายทุกวัน

การดูแลตนเองเพื่อบรรเทาอาการอักเสบของเยื่อช่องปาก

1. รักษาความสะอาดปากฟัน ใช้แปรงสีฟันขนนุ่ม แปรงฟันเบาๆ
2. บ้วนปากบ่อย ๆ ทุกครั้ง หลังอาหาร โดยใช้น้ำเกลืออ่อนๆ หรือน้ำเปล่า
3. งดเครื่องสำอางประเภทแอลกอฮอล์และน้ำที่มีรสเปรี้ยว
4. ในกรณีที่มีแผลในปาก ให้น้ำเกลือบ้วนปากหลังอาหาร(น้ำต้มสุก 1000 ซีซีต่อเกลือ 2 ช้อนชา)

การดูแลตนเองเพื่อบรรเทาผิวแห้ง คัน ผิวหนังคัน

1. อาบน้ำโดยไม่ใช้สบู่
2. ใช้ครีม โลชั่น ทาผิวหลังอาบน้ำ
3. หลีกเลี่ยงการถูกแสงแดด กางร่ม ใส่เสื้อแขนยาวเวลาตากแดด
4. ไม่ควรเกาหรือถูผิวหนังแรงๆ

การดูแลตนเองเพื่อบรรเทาหรือป้องกันอาการท้องเสีย

1. รับประทานอาหารปรุงเสร็จใหม่ ไม่ทานอาหารรสจัด
2. ล้างมือให้สะอาด
3. รับประทานอาหารอ่อนหลีกเลี่ยงอาหารที่เกิดแก๊ส
4. ดื่มน้ำผสมเกลือแร่
5. ทำความสะอาดหลังขับถ่ายอุจจาระให้สะอาดทุกครั้ง
6. รับประทานยาแก้ท้องเสียตามแพทย์สั่ง

การดูแลตนเองเพื่อลดความวิตกกังวล

1. หาทางผ่อนคลายความทุกข์ใจหรือไม่สบายใจ
2. หางานอดิเรกทำ หรือทำสมาธิเพื่อให้ใจสงบ
3. ออกกำลังกายที่เหมาะสม
4. มีกิจกรรมกับครอบครัวหรือเพื่อน ทำงานที่ชอบ

การดูแลตนเองเมื่อผู้ป่วยกลับบ้าน

1. ไม่อยู่ในที่ชุมชนแออัด
2. ไม่ใกล้ชิดบุคคลที่เป็นโรคติดต่อ
3. ระวังการติดเชื้อต่าง ๆ อย่าให้เกิดบาดแผล
4. ดูแลตนเองเกี่ยวกับความเครียด

อาการที่ต้องมาพบแพทย์ทันที

1. ไข้สูง หนาวสั่น
2. มีผื่นขึ้นตามร่างกาย
3. น้ำหนักลดหรือเพิ่มมากกว่าปกติ
4. เลือดออกไม่หยุด
5. หายใจลำบาก
6. คลื่นไส้ อาเจียนอย่างรุนแรง
7. อาการท้องเสียอย่างรุนแรง
8. มีแผลในปากจนรับประทานอาหารไม่ได้และกลิ่นคาวมาก
9. ปัสสาวะลำบาก กระปริดกระปรอย แสบขัด มีเลือดออก

ที่สำคัญที่สุดก็ต้องมาตรวจตามแพทย์นัดอย่างสม่ำเสมอ

